

MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Molėtų rajono savivaldybės tarybai

Molėtų rajono savivaldybės administracijai

IŠVADA

DĖL MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ

2025 m. balandžio 10 d. Nr. KA-1

Molėtai

Nuomonė dėl Molėtų rajono savivaldybės skolinimosi galimybių

Molėtų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme jai priskirtas funkcijas, gavusi Savivaldybės tarybos 2025 m. kovo 27 d. sprendimą Nr. B1-62 „Dėl pavedimo Molėtų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai parengti išvadą“, įvertino Savivaldybės skolą, skolinimosi limitus, galimybę imti ilgalaikę iki 1 500 000 eurų (vieno milijono penkių šimtų tūkstančių eurų) paskolą ir teikia Savivaldybės tarybai išvadą.

Mūsų nuomone, Savivaldybei paėmus 1 500 000 eurų ilgalaikę paskolą (900 tūkst. Eur investicijų projektams, numatytiems 2025 – 2027 m. strateginiame veiklos plane, finansuoti ir 600 tūkst. Eur paskolų grąžinimui) nebus viršyti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatyti skolos ir skolinimosi limitai.

Pagrindas pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių

Savivaldybių teisę skolintis nustato Biudžeto sandaros įstatymas¹, o skolinimosi limitus bei taisykles – Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas² ir Savivaldybių skolinimosi taisyklės³.

Rengiant išvadą vertintas ilgalaikės paskolos ėmimo atitikimas Biudžeto sandaros įstatymo, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo, Savivaldybių skolinimosi taisyklių nuostatoms, reglamentuojančioms savivaldybių skolos, skolinimosi limitus ir tvarką, nevertinant panaudojimo pagrįstumo.

¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2023-12-14 Nr. XIV-2325 (nauja redakcija), 17 str.

² Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289 (su vėlesniu pakeitimu), 4 str.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, (2012-03-21 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

Lietuvos Respublikos teisės aktai nereglamentuoja Savivaldybės kontrolieriaus teikiamos išvados dėl savivaldybės galimybės priimti įsipareigojimus formos, turinio ir apimties, nėra parengtų specialių metodikų bei reikalavimų. Todėl rengiant šią išvadą apsiribota atlikti vertinimą teisėtumo požiūriu, vertinant Savivaldybės skolinimosi atitikimą imperatyvioms teisės aktų normoms (privalomiems reikalavimams).

Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta:

- savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 60 procentų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo (toliau – Rodiklių įstatymas) 5 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2024 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, suma - 22 811,4 tūkst. Eur.

2025 m. savivaldybės prognozuojamų ir 2024 m. gautų pajamų duomenys (tūkst. Eur) pateikiami lentelėje:

Eil. Nr.	Rodikliai	2025 m.
1.	2025 m. savivaldybės biudžeto prognozuojamų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2024 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, suma (toliau- prognozuojamų ir gautų pajamų suma):	22811,4
1.1.	2025 m. savivaldybės biudžeto prognozuojamos pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio	20585
1.2.	2024 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, suma,	2226,4
1.2.1	pajamos iš mokesčių, gaunamos į savivaldybių biudžetus pagal įstatymus ir kitus teisės aktus	1075,2
1.2.2.	pajamos iš savivaldybių turto	145,3
1.2.3.	savivaldybių biudžetinių įstaigų pajamos	750,6

1.2.4.	pajamos, gautos už išnuomotą arba suteiktą naudotis valstybinę žemę, valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius ir įstatymų nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus valstybinės žemės sklypus	184,7
1.2.5.	įmokos už ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimą	70,6

Savivaldybės skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus yra 13686,84 tūkst. eurų.

2025 m. savivaldybės skolinimosi limitai ir skola procentais pateikiama lentelėje:

1.	Pagal Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 6 dalį nustatyti savivaldybių skolinimosi limitai:	Limitas 2025 m.	Savivaldybės skola
			2024-12-31
1.1.	savivaldybės skola negali viršyti 60 proc. prognozuojamų ir paskutinių praėjusių metų gautų pajamų sumos	13686,84	5640,3
1.2.	Savivaldybės skola procentais		24,73

- Savivaldybės biudžetas planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis - metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų dėl 2025 metams prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo.

Skaičiavimas pateikiamas lentelėje:

Eil. Nr.	Rodikliai	2025 m. duomenys	
1.	Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis, metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų	2025 m. pajamos	1,5 proc.
		39595,8	593,9

Skolinimosi pagrindimas

Planuojama pasiskolinti 900 tūkst. Eur paskola bus skiriama savivaldybės įgyvendinamiems projektams, numatytiems 2025 m. strateginiame veiklos plane, pirmiausia paskolos dalį skiriant iš Europos Sąjungos finansinės paramos finansuojamiems projektams.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatas ir vertinant savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklę, savivaldybė gali iš asignavimų atimti asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkantį pridėtinės vertės mokestį, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti. Tokiu atveju, išskiriama paskolos dalis savivaldybės Europos Sąjungos projektų nuosavai daliai finansuoti ir asignavimų viršijančių pajamas suma, t. y. suma leistina iki 1,5 proc. kai yra numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Tokiu būdu siekiama išlaikyti savivaldybės biudžeto balanso rodiklį.

Savivaldybės administracija pateikė preliminarų iš paskolos apmokamų projektų sąrašą (projektų sąrašas gali keistis, atsižvelgiant į vykdomų ES projektų finansavimo poreikį ir eiliškumą, vykdymo eigą finansavimo sutartis, savivaldybės dalies prisidėjimo prie ES projekto procentą):

- Pateikiamas investicijų sąrašas, kuriam bus naudojama metinio grynojo skolinimosi suma neviršijanti 1,5 procento biudžeto pajamų:

Eil. Nr.	Objekto/projekto/darbu pavadinimas	Prog-rama	SVP Priemonės kodas	Preliminarus paskolos lėšų poreikis (tūkst. Eur)	Pastabos
1.	Valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 114 Molėtai-Kaltanėnai-Ignalina ruožuose nuo 0,04 iki 1,32 km ir nuo 1,44 iki 2,79 km paprastas pėsčiųjų takų remontas	3	3.1-2-1.5	150	Investicijos
2.	Administracinio pastato, esančio Vilniaus g. 44 Molėtuose atnaujinimas (modernizavimas)	3	3.2-2-1.2	440	Investicijos
3.	Asvejos ežero pritaikymas lankymui	3	3.4-2-3-5 (RP)	10	Investicijos
Iš viso:				600	

- Pateikiami Europos Sąjungos lėšomis finansuojami projektai, kuriems bus reikalingas Savivaldybės prisidėjimas pagal finansavimo sutartyse nurodytus prisidėjimo procentus (įskaitant PVM):

Eil. Nr.	Prog-rama	SVP priemonės kodas	Objekto/ projekto/darbų pavadinimas	Preliminarus paskolos lėšų poreikis (tūkst. Eur)	Pastabos
1.	6	2.1-1-2.3 (RP)	Visos dienos mokyklos modelio diegimas Molėtų pradinėje mokykloje	4	ES projektas
2.	6	2.1-1-2.6 (RP)	Bendrojo ugdymo įstaigų prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje - keltuvų neįgaliesiems įrengimas Alantos ir Giedraičių Antano Jaroševičiaus gimnazijose, Molėtų pradinėje mokykloje	36	ES projektas
3.	7	2.3-1-1.1 (RP)	Molėtų rajono dienos užimtumo centro asmenims, turintiems intelekto ir/ar psichikos negalią, kūrimas	15	ES projektas
4.	7	2.3-1-1.2 (RP)	Nestacionarių socialinių paslaugų prieinamumo didinimas Molėtų rajone	15	ES projektas
5.	7	2.3-1-2.1 (RP)	Balninkų mokyklos pastato pritaikymas socialinės globos paslaugoms senyvo amžiaus asmenims teikti (II etapas)	45	ES projektas
6.	7	2.3-1-2.2 (RP)	Molėtų rajono Alantos senelių globos namų modernizavimas ir plėtra	45	ES projektas
7.	7	2.3-1-3.1 (RP)	Apsaugoto būsto paslaugos suaugusiems asmenims su intelekto ir/ar psichikos negalia teikimas Molėtų rajone	52,7	ES projektas
8.	7	2.3-1-4.1 (RP)	Molėtų rajono grupinio gyvenimo namų paslaugos suaugusiems asmenims su intelekto ir / ar psichikos negalia kūrimas	25	ES projektas
9.	7	2.3-1-5.3 (RP)	Molėtų rajono nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros kūrimas. Nakvynės namų įkūrimas.	30	ES projektas
10.	3	3.2-1-5 (P)	Nuotolinio nuskaitymo tiekimo apskaitos sistemos sukūrimas Molėtų mieste	30,3	Investicijos
11.	3	3.4-2-3-5 (RP)	Asvejos ežero pritaikymas lankymui	2	Investicijos
Iš viso:				300	

Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos imti 900 tūkst. eurų ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktų nuostatas – investicijų projektams finansuoti.

- Be papildomų apribojimų savivaldybė gali skolintis 600 tūkst. Eur, nes savivaldybės grąžinama paskolų suma 2025 m. yra 668,3 tūkst. Eur, t. y. Savivaldybė planuoja pasiskolinti 68,3 tūkst. eurų mažiau nei grąžina paskolų 2025 m. Tokiu būdu bus išlaikomas toks pats skolinimosi lygis - skola nedidėja, bet ir įsipareigojimai nemažėja.

Savivaldybės ilgalaikiai įsipareigojimai ir skolos procentas, paėmus 1 500 000 eurų paskolą, pateikiami lentelėje:

Savivaldybės skolos procento perskaičiavimas, paėmus 1500 tūkst. Eur paskolą:	
Savivaldybės skola negali viršyti 60 proc. prognozuojamų ir gautų savivaldybės biudžeto pajamų	13686,84
Savivaldybės ilgalaikiai įsipareigojimai 2024-12-31 (FM įsakymo 1K-8 ataskaitos Nr. 10, 61 eilutė)	5640,3
Bendra planuojama paskolos suma:	1500
Paskola investicijoms 1,5 proc. biudžeto pajamų	600
Paskola investicijoms savivaldybės savos dalies prisidėjimas prie ES projektų	300
Paskola anksčiau paimtų paskolų 2025 m. daliai grąžinti	600
2025 m. ilgalaikių paskolų grąžinama dalis (planas)	668,3
Bendra įsipareigojimų pagal paskolas suma 2025 m. (su Daugiabučių atnaujinimo programa)	6472
Savivaldybės skola procentais po 2025 m. pasiskolinimo ir grąžinimo*	45,61

* Nurodomas preliminarus savivaldybės skolos procentas, nevertinat pajamų augimo einamaisiais ir 2026 metais

Atkreipiame dėmesį, kad 2025-12-31 įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2024-12-31 įsiskolinimą.

Siekiant tinkamai valdyti Savivaldybės palūkanų už ilgalaikės paskolas išlaidas, skolinantis turi būti siekiama, kad banko marža sudaromoje kredito sutartyje būtų ne didesnė nei šiuo metu vykdomose sutartyse.

Savivaldybės atsakomybė už skolinių įsipareigojimų prisiėmimą

Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme

numatytų ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos, skolinimosi bei garantijų limitų ir gavus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Savivaldybė, laikydamasi Seimo patvirtintos skolos, skolinimosi ir garantijų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti. Pagal Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4 p. reikalavimus Savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų:

- Savivaldybės skolos limitu, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), veiklos nuomos sutartis bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;
- Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limitu, į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetiniais metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų minėtų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujama nuostata, kad Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus pateikti Savivaldybės duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateikti dokumentai atitinka originalus.

Auditoriaus atsakomybė už auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei paėmus 1 500,0 tūkst. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti ir paskolų grąžinimui nebus viršyti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatyti skolos ir skolinimosi limitai. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą pažeidimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Savivaldybės kontrolierė

Elena Putnienė